

UKRAJINSKÝ PŘEHLED

Odborný redaktor JUDr. JOS. STRAKA
Vydavatel a nakladatel MYCHIEL OSIAPOVYČ
Red. a zm. Praha 1, Bartolomějská 14/IV. p. 25

TÝDENNÍ PŘEHLED UKRAJINSKÉHO TISKU.

Ročník I.

číslo : 1.

V Praze dnu 14. června 1935.

Příloha	Zahraniční historické
Archiw	
EPAT	PRAHU
No. D-1375	
Ruský	
Zahraniční historický	
Archiv.	

V dnešním nizozemském sítí se očekává prohloubení starého přátelského počtu mezi národy československým a ukrajinským. Právnické povolení, které vzniklo mezi prvními českými knížaty a Kyjovským knížetem Vladimírem a byl prohlouben v letech 1346-1350 s prvním ukrajinským králem Daniylem Halickým, císařem Karlem IV a knížetem Lubartem Volynským, vůdcí českého povstání hr. M. Turnem, Arcibiskupem Komenským a zaporožskými kosáky a jejich vůdcem Tarasem Trjaskalem, českými bušiteli Šešepíkem, Havličkem-Borovským a ukrajinskými bušiteli Ševčenkem a Kyrylometodievským bratravou, bojovníky za českou svobodu ve Vídenském parlamentě a bojovníky za ukrajinskou svobodu tamtéž, českými zajatci a legionáři a vůdcí ukrajinské emigrace v letech 1917-18, československého národa a ukrajinskou emigraci v letech 1920-1935.

Nežijeme se mohou střídat, ale národy zůstávají věčně. Věčně jsou přirodní podmínky jejich existence, prostory jejich osídlení, potřeby, snasy k lepšímu životu. Proto běží přátelství mezi československým a ukrajinským ještě věčně. Město má a bude mít neochvějně základy. K přátelství nutí je 1/ zeměpisná poloha, 2/ slovenský původ a společné zájmy na poli slovenského vývoje, 3/ společné postavení a charakter historie pronásledování princiálních a, proti jíž demokratických národů, 4/ společné zájmy malých, sousedů chrčených národů, 5/ silné hospodářské zájmy vzájemně a doplňujících industriálního československa a agrární Ukrajiny a 6/ společné politické zájmy stran některých sousedů, kteří by chtěli s také chtějí rozdělit jejich zeměpisnou souvislost s pod.

Veškeré tyto přirozené a trvalé příčiny nutí československý a ukrajinský národ k přátelství, nejdříve na to, v jakém dnes je stavu který z nich.

Chceme posloužit prohloubení a rozšíření tohoto přátelství pravidlivou informací o soudobém stavu, životě a užitkách ukrajinského národa ve všech jeho společenských vrstvách a politických formacích ve všech zemích jeho etnografického rozšíření.

Doufáme, že práce naše nebude marnou a splní náděje v ní kladene.

INNEŠNI POČET A ROZSIDLENÍ UKRAJINCU /Malorosů, Rusinů a pod./
dle výpočtu Ukrajinského Sociologického Instituta v Praze vypadá takto: V Ukrajin. Soc. Sov. Republice na ploše 451.584 km žije 26.813.000; v SSSR mimo Ukrajinu 9.331.000 /všech Ukrajinců v SSSR 35.924.000/. V Polsku na ploše 137.137 km - 7.214.000 ob. v Rumunsku na 26.661 km - 1.054.000 ob. v Československu na 14.764 km - 700.000 ob. mimo etnografické území 1.200.000. - Všech Ukrajinců 46.072.000.

Ukrajinci žijí v sítí 1.100 prostoru s tvorou 20 obyvatelů v Polsku v sítí prostoru s tvorou 14,5 obyvatel v Rumunsku 17,6 prostoru tvorou 6 obyvatel v Českoslov. 4 prostoru s tvorou 4,8 obyvatel.

SILA A SLABOST HITLERA.

Pod timto nazvem byl ve lvovském ukrajinském časopise "Dilo" uváděn článek karakterisujícího Hitlera s hitlerismus jako historický zjev. "Vynovení postav, jako je Hitler," píše "Dilo", - Z.P. - lze vystihnout již po zbežném studiu psychologie msa. Tato studie dokazuje že každe msa, každy dav jest schopný podřídit se vlivu nečasto zcela neuvěřitelné hypnose". Hitler je znovnáván s faktum, vystupujícím před početným auditoriem, a ukazujícím na zcela prázdné jeviště se slový - teď kročí po jevišti karavann velbloudů. - A obecenstvo vidí poušt s na ní karavann velbloudů. Hitler vnučuje Němcům aby viděli nejneuvěřitelnější věří, a Němcí je skutečně vidí. Takové politické karavany velbloudů jít delší dobu ubírají se před očima Němců.

Hitler nazývá republikanskou vládu - "vládu národní hambry a zrady" jedině proto že úsilovala dosažení jakéhosi modu vivendi z vítězi. A dnes, když Hitler hndruje a jde nejuvěřitelnější kompromisy s řešujícími Německo národy pak už to není "hambra Německa" ale "befreiung", osvobození, navrácení Němcům jejich hrsti.

Včera bylo "hantou Německa" obsazení Polakem t.zv. "korridoru". Hitler prohlašoval že Německo tak dlouho nedosáhl cíle své cti dokud nebude odnat korridor a Gdyně a jelikož republikanský rád toleroval tento stav byl "vládu národnostních zprodaných a zrácených". A jakmile zmocnil se Hitler vlády první jeho činem bylonařvýšší sbližení s Polskem. Korridor s otázkou Gdyně vůbec vypadl z diskuse.

Ujimející se vlády Hitler jestě včera poukazoval Němcům "do jak žebříku stavu přivedla je ta hanebná republika!.. Prič s ní! Se mnou přijdu lepší časy!" Hitler přešel. A což časy? Přišli rovněž, ale objektivně horší, materiálně mnohem chudší. Ale německý národ osípen svatogzáří svého "führera" veří upřímně bez neteku zhrouz, věří no jemu je dnes lépe.

Dnes mezinárodní postavení Německa je těžší a nejistější, než kdy bylo před tím. Ale nejdřív k tomu, Hitler namíouvá svému auditoriu, že mezinárodní postavení Německa se stále zlepšuje a že Němcí se osvobozuji. A ovšem auditorium věří, nebo prý věří.

Projevil-li by Hitler onu sílu s schopnost potlačit k ovládnutí Evropskou skutečnosti tak, jak ovládl samé Německo - bylby politickým geniem, jakého svět neviděl. Jak se vyvinou udalosti ukaže však budoucnost.

/ U.P. /

ANGLIČANE O UKRAJINSKÉ OTÁZCE.

Dne 29 května t.r. konala se v Dolní Sněmovně přednáška o ukrajinském problému, pořádaná poslanci W. Hillsem /konserv./, Geoffrey Manderem /net.lib./ a pluk. I. C. Wagwoodem /nezavicej./ členů Anglo-Ukrajinského Komitatu. Přednášku na téma - "Ukrajinské otázky a její velký význam pro Velkou Británii" pronal Lancelet Lotton známý národnohospodář a spisovatel, autor knihy - "Ekonomické dějiny Sovětského Ruska" a jin.

Ve své přednášce, po stručném překladu dějin Ukrajiny, bojů o nezávislost ukrajinského národa s o současném stavu ukrajinské národnosti - p. Lotton zdůraznil že "Velká Británie přejde si nezávislosti Ukrajiny; existenci samostatné Ukrajiny je rovněž v rámci světového míru". Po přednášce začali se diskuse lord Denbi, gen. Clifton Brown, sir Wm. Davison a jin.

Znalec středo- a východo evropských poměrů prof. Seton Watson, který rovněž začal se diskuse učinil několik velmi zajímavých poznámek a výslovil přání aby přednáška p. Lottona byla vydaná tiskem, neboť v angličtině je velmi málo literatury o ukrajinské otázce.

/ U.P. /

UKRAJINSKA PARLAMENTNÍ REPRESENCE VE VARŠAVĚ uveřejnila v ukrajinském tisku protest proti polskému projektu voletní organizace do zákonodárných institucí, jelikož tento projekt zasazuje ukrajinský národ možnosti míti své nezávisle zastoupení v zákonodárných institucích státu. Voletní projekt zákonu očníma voličům právo volného návrhu kandidátů do Sojmu a tím v základě porušuje svobodu voleb.

/ U.P. /

PODĚKOVÁNÍ AMERICKÝCH UKRAJINCOU AMERICKÉMU TISKU ZA VÝSTOUPENÍ PROTI VÝMOŘOVANI UKRAJINY HLADEM BOLŠEVIKY. Hudec vedených amerických časopisů "Chicago Herald and Examiner" - "New York American", "Syracuse Journal" a jiných vycházejících v milionových nákladech po cele Americe, byly uveřejněny děkovací dopisy ukrajinských organizací za věcné informovaní americké veřejnosti o katastrofálním bládu na Ukrajině, zaviněném bolševickým nesvědomitým hospodařením. Dopisy saujmají v každém listě čtvrt strany velkého formátu. / U.P. /

ZIDOVSKÝ DENNIK "NASZ PRZEGŁAD" O POLITICE UKRAJINSKÉHO NÁRODNÍHO SJEDEKOCENÍ /UNDO/ piše: "Ministr vnitra Koscialnowski přijal ukrajinské delegáty posl. Ostapu Luckeho a t. posl. Celeviče a měl s nimi delší jednání o různých věcech. Posl. Ostap Lucky ještě mluvčím dohodového směru s posuzuje vše s kleidiskem hospodařského. Na hospodařské kotleje přechází též parlamentní politika a proto chtějí do ústraní dosavadní předsedu ukrajinského klubu posl. A. Levyckyj. / U.P. /

POLÁK Z UKRAJINY O POLSKO-UKRAJINSKÉM POMĚRU. V "Buletynu Polsko-Ukraińskim" č. 22 /109/ Dr. W. Telko, polák původem z Ukrajiny piše o tom co si Polaci z Ukrajiny myslí o polsko-ukrajinském poměru.

Ve svém článku, vyjadřuje lítost, že během historických procesů nedošlo mezi Ukrajinců a Polákem k dorozumění. "Dnes - piše - po světové válce osvobozenecká energie a národnostní usvědomělost Ukrajinců nevyslověně zrostla, ačkoli náděje na realizaci plánů s neodvídatelnou změnou situace jsou velmi slabé". Ale "vhodná historická konjunktura přijde a Ukrajina musí se cestovatnost, neboť toho vyžaduje historická nutnost". "Proto, - pokračuje autor, - Poláci, kteří před 30 lety byli možná v horším postavení, než jsou dnes Ukrajinci neměli by dnes vésti proti Ukrajincům "kratkozrakou politiku", a uchylat se k metódám jež samí odsuzovali, když byli tyto používány proti polskému osvobozeneckému hnutí". / U.P. /

KNIHA VĚNOVANÁ PAMÁTOCE UKRAJINSKÉHO HISTORIKA M. HRUŠEVSKÉHO. V nejbližších dnech vyjde neklaadem ukrajinského Vědeckého Instituta v Berlíně kniha věnovaná památoce prof. Mychajla Hruševského a témito přispěvky: dr. Palme: "Hruševsky jako individualista", dr. Kuzelja: "Činnost Hruševského v Zapsdni Ukrajině", a dr. Krupnyckého "Hruševsky jako historik". V této knize lze poprvé čtištěna v jazyku německém práce zesnulého M. Hruševského - "Schems dějin ruských" a "Racionelní rozdělení dějin Východní Evropy" v spracování d-rá Spechta. / U.P. /

ORGAN VĚNOVANÝ BOJI S KOMUNISMEM. V Kolomyji vyšlo první číslo ukrajinského měsíčníku pod názvem "Antikomunist" věnovaného výlučně boji s komunismem a jemu blízkým směrem mezi Ukrajinci. V úvodním článku mezi jiným čteme: "Ze zkušenosti

světové války a ruské revoluce víme, že našimi nejzrytějšími národnostními protivníky nebyly nepřátelské fyeičtí jenž vystupovali proti nám se zbraní v ruce, ale anarchisticco-rozvratné theorie, které propagovali ideologii slepého skepticismu a nedokrevnosti, štěpene s usměrňováním naší věřejnosti nepřátelskými činiteli, aby takto učinily si z nás slepý nástroj ve svých rukou".
/U.P./

Dnes t let ukrajinského vojenského deníku. V těchto dnech mluví deset let od založení v Sovětské Ukrajině prvního vojenského deníku, vydaného v ukrajinském - "Červona Armija". V souvislosti s tímto jubileem vydal zástupce velitele Ukrajinského okruhu I. Dubovyj zvláštní rozkaz.

SVĚPOMOC KANADSKÝCH UKRAJINCŮ. Ve Winnipegu byla založena ukrajinská organizace "L a n c u h" /Rötěz/. Úkolem organizace je pomoc ukrajinským vystěhovalcům, aby ti mohli vlastními silami zlepšit své hospodářské postavení. "Lancuh" má pomáhat Ukrajincům v organizaci vlastního obchodu, průmyslu a podporovat ukrajinská svobodná povolání. Organizace uspořádala v Kanadě již celou řadu přednášek, v nichž se vysvětloval hospodářský význam hesla: "svůj k svému pro své".

VÝROČÍ UMRTI UKRAJINSKÉHO BASNIKA IV. FRANKA. Veškerý ukrajinský tisk v těchto dnech řadou článků vzpomínal umrtí ukrajinského básníka Iv. Franka /nar. 15. srpna 1856 - 28. května 1916/, jenž v dějinách obrození halických ukrajinců měl významnou úlohu buditele a učitele posledních dvou generací.
/U.P./

"KLERIKALISMUS A SOCIALISMUS" T.G. MASARYKA V UKRAJINŠTINĚ. Lvovský československý "Hromadský Hlás" organ ukrajinské strany sociálně-klerikál. začel uveřejňovat na pokračování "klerikalismus a socialismus" T.G. Masaryka.
/U.P./

NA UKRAJINSKÉ VOLNÉ UNIVERSITĚ V PRAZ. byli pro školní rok 1935/36 zvoleni rektorem prof. Olex. Kolesa a Prorektorem prof. sen. S. Seluchyn, Děk. filologické fakulty prof. D. Dorošenko, prorek. prof. Sljušarenko, děk. právnické fakulty Andrijevský, prodek. prof. L. Bilecký.
/U.P./

25-LETÉ JUBILEUM UKR. SPOLEČNU "ZAPORIŽJA" V ČERNIVCACH. Dne 25 května t. r. slavilo ukr. akademický spolek "Zaporizja" v Černivcích na Bukovině jubileum svého 25letého trvání.

Ačkoliv bylo založeno na základech německých "burš" odehrálo důležitou úlohu v místním ukrajinském hnutí. Tisk k němu po-pud vznikl pěvecký spolek "Kobzar" a sportovní klub "Dotuš", k nimž původně náleželi pouze členové "Zaporizje".

Po světové válce spol. aktivně pomáhal všeobecné nacionální kulturní práci každoročním pořádáním ukrajinského s především neustálým podporováním Spol. "Ukrajinská Škola".

"MUZEUM /ukr/ OSVOBOZENLICKÉHO BOJE v Praze" dne 28. května t. r. slavil deseté výročí svého trvání. Základem sbírek muzea byl majetek v Československu internovaných oddílů Ukrajinské Haličské Armády a během uplynulých deseti let značně se rozrostl soukromými dary. Dnes muzeum vlastní veliké sbírky vojenské, umělecké, archivy, oběžnou knihovnu a jedinečnou svou počtem nazv. sbírku ukrajinského tisku.

"SPOLEČ PŘATEL UKRAJINSKÉHO GYMNASIA v Revinicích" konal 12.VI. t. r. valnou hromadu, na níž bylo schvázeno zvolení vstupu do budoucího otázkou zřízení gymnasia do současné československé, zasedati se o doplnění počtu žáků občany československého ukrajinského původu a o přesídlení školy do Prahy. Předsedou spolku byl zvolen prof. S. Seluchyn, člany výboru N. Hryhorijiv, dr. V. Merynda, A. Makarenko a M. Pavličuk.
/U.P./